

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਪਰ ਦੀ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵੇਕ, ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਚੰਗੀ ਕਪੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ M/s ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਨਾਗਪਾਲ ਜਾਵੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਹੋਜ਼ਰੀ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਫੈਕਟਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਦੁਲਟ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਪੱਖ।

ਫਾਲਸ਼ੋ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.

ਸੰਤ ਰਾਮ, ਵਧਾਵਾ ਰਾਮ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਐਲ. ਮੇਹਰ ਚੰਦ,

ਮੁਖਤਾਰ-ਇ-ਆਮ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 341

ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ 1)-ਸੈਕਸ਼ਨ 63-ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ-ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ-ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗਤਾ। 1954

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 63 ਵਿੱਚ ਤੀਸਰੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। 23, ਫਰਵਰੀ

ਹਾਫਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਗੁਰਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਰਾਮ (2), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹ. 370

(2) 52 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 14

ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਲਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 28-ਨਵੰਬਰ-1949 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਲਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, 1951, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ- 19 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ ਸੀ ਨਈਅਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲੋ ਜੇ.

ਫਾਲੋ ਜੇ. ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ਼ਰੀਬ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘਸੀਤਾ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਪਿਤਾ। ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਅਤੇ ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਲਿਆ 926/4/ਰੁਪਏ- 25 ਜੂਨ, 1928 ਦੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਪਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1935 ਨੂੰ 12 ਵੀਂ ਹਰ ਸੰਬਤ 1992 ਤੋਂ 11 ਵੀਂ ਹਰ ਸੰਬਤ 1993 ਤੱਕ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 26 ਵੇਂ ਹਰ ਸੰਬਤ 1993 ਤੱਕ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਕੀਤਾ। ਜੂਨ 1935 ਤੋਂ 24 ਜੂਨ 1936 ਤੱਕ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ਼ਰੀਬ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਣੇ ਰਹੇ।

2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਹੱਕ 926/4/- ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਵੀ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਅਤੇ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1948 ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਫਿਰ 12 ਜੂਨ, 1948 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ 358/13/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਤੋਂ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 1,285/1/4 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਰ ਸੰਭਵ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ 2 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁੱਤਰ ਗਰੀਬੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਰਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ 626/4/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਵ, 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੋਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੋਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹਰਜਾਨਾ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ 626/4/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੜ ਕਵਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1943 ਤੋਂ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ 358/13/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਹ ਬਦਲਵੀਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੀ ਡਿਕਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਹ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਗਲਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਬਦਲਵੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਲਪਕ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੂਜੀ ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਉਚਿਤ ਆਰਟੀਕਲ ਆਰਟੀਕਲ 135 ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਇਲ ਚਾਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ 12 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਗਿਰਵੀਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ 24 ਜੂਨ 1936 ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਕਿ 9 ਜੂਨ 1948, ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹੋਣਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੂਜੀ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਇਸ ਲਈ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਦਾ, ਭਾਵ 25 ਜੂਨ, 1929 ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਆਗਾਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਬੇਦਖਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਡੀਡ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਡੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਗਵਾਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੇਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰ
ਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ
ਰਾਮ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੇਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਦਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਡੀਡ-ਲੇਖਕ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਏ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ- ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੂਜਾ, ਦਾਖਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ, ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਵਰਣਿਤ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਉੱਤਰ, ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਪੱਛਮ, ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ- ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਸੰਪਤੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪੂਰਬੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਲਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਗਰੀਬੂ ਦਾ ਮਿਸਰ ਮੂਲਰਾਜ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਲੀਜ਼-ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੋਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

- (1) ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;
- (2) ਮਕੈਨੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਤੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਪੀਆਂ;
- (3) ਕਾਪੀਆਂ ਅਸਲੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ
- (4) ਉਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ
- (5) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਖਾਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।"

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੇਹਰ
ਚੰਦ, ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ
ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੇਸ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਐਂਟਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤੀਜੇ ਕਲਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਹਾਫਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਹਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਅਖੌਤੀ ਸੰਖੇਪ ਅਨੁਵਾਦ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛਾਪੀ ਗਈ ਕਾਗਜ਼-ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ 52 ਪੀਆਰ 1895 ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜਿਸਨੂੰ 1870 ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 1927 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ, ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮੰਗਲ ਰਾਮ (2), ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, 99 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹੈ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹ. 370

(2) 52 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ., 14

ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ. ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਿਰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਾਰ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮੁਦਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਨੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੇਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਸੰਤ ਰਾਮ
ਪੁੱਤਰ
ਵਧਵਾ ਰਾਮ
ਦੁਆਰਾ
ਐਲ. ਮੇਹਰ
ਚੰਦ,
ਮੁਖਤਿਆਰਮ
ਬਨਾਮ
ਘਸੀਟਾ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਜੇ.

ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਫਿਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਕਾਊਂਟਰਫੋਇਲਜ਼ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਊਂਟਰਫੋਇਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸਲ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੀ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡ-ਰਾਈਟਰ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਐਂਟਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਾਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਤੀਜੀ ਧਾਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਭੰਡਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ.

ਰਾਣਾ ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ, ਈ.ਟੀ.ਸੀ., ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ, ਆਦਿ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1954 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2671।

1954

4, ਮਾਰਚ

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) - ਧਾਰਾ 145 - ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ - "ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ" - ਦਾ ਮਤਲਬ-ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ-ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ।

ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1937 ਲਾਹ. 370

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ

(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)